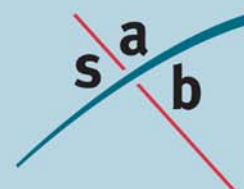

Flora- en faunaraapportage

Albert Schweitzerlaan Vleuten

gemeente Utrecht

Datum 27 juli 2011
Projectnummer: 100293

INHOUD

1	Inleiding	3
1.1	Leeswijzer	3
1.2	Planomschrijving	4
1.3	Wettelijk kader	5
2	Quick scan flora en fauna	8
2.1	Onderzoeksmethode	8
2.2	Gebiedsbescherming	8
2.3	Soortenbescherming	9
2.4	Conclusie	13
3	Nader veldonderzoek flora en fauna	15
3.1	Methode	15
3.2	Resultaat	15
3.3	Conclusie	16
4	Mitigerende maatregelen / ontheffing	17
5	Voortoets / Oriënterende Habitattoets	18
	Bijlage 1: Gegevens Natuurloket	19
	Bijlage 2: Geraadpleegde bronnen	21
	Bijlage 3: Nader onderzoek Ekoza	23

Inleiding

Leeswijzer

Bij alle ruimtelijke ingrepen moet rekening gehouden worden met de aanwezige natuurwaarden in en om het plangebied. Voordat ruimtelijke ingrepen mogen plaatsvinden, dient eerst een onderzoek uitgevoerd te worden in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 (*gebiedsbescherming*), de Flora- en faunawet (*soortenbescherming*) en eventuele andere betrokken natuurregeling. Dit onderzoek wordt beschreven in voorliggende rapportage en is opgebouwd uit de volgende hoofdstukken

1. **Beschrijving** van beoogde plannen, ligging van plangebied en de gevolgen van de ingrepen voor de huidige situatie
2. **Quick scan Flora en fauna.** Deze is gebaseerd op een eenmalige veldverkenning. In deze quick scan zijn op basis van een gebiedsanalyse (ruimtelijk ecologisch), de beschikbare verspreidingsgegevens van beschermde soorten en een eenmalige veldverkenning, uitspraken gedaan over de mogelijke aanwezigheid van beschermde planten en dieren in en in de directe omgeving van het plangebied. In de quick scan zijn uitspraken gedaan over de effecten van de plannen op nabijgelegen beschermde gebieden en op direct nabij het plangebied voorkomende (vaste rust- of verblijfplaatsen van) strikt beschermde flora en fauna. Hieruit volgt de conclusie of nader veldonderzoek naar strikt beschermde soorten noodzakelijk is en of een ontheffingsaanvraag in het kader van de Flora- en faunawet aan de orde is.
3. Beschrijving van het **nader onderzoek**, indien dit uitgevoerd is. Hierbij wordt ingegaan op de kwalificaties van de onderzoeker(s), de data waarop de veldbezoeken hebben plaatsgevonden, de methode van onderzoeken, specifieke ecologische kenmerken van de soort en uiteraard de resultaten.
4. **Mitigerende maatregelen.** Als uit de resultaten van het nader onderzoek blijkt dat het plangebied in gebruik is door strikt beschermde soorten, dan dienen maatregelen te voorkomen dat de ecologische functionaliteit van het plangebied verminderd. Als SAB het opstellen van deze maatregelen verzorgt, dan worden deze beschreven in dit hoofdstuk. Mocht het opstellen van maatregelen niet afdoende zijn en is een **ontheffingsaanvraag** op ex artikel 75 van de Flora- en faunawet alsnog aan de orde, dan staat deze ook hier.
5. **Voortoets of Oriënterende Habitattoets.** Dit is alleen in het geval wanneer negatieve effecten te verwachten zijn op (instandhoudingsdoelstellingen van) beschermde natuurgebieden.

De onderzoeken in deze flora en faunarapportage zijn uitgevoerd op basis van de momenteel geldende uitwerking en interpretatie van beleid en wetgeving (zie paragraaf 1.3). Bovendien zijn alle onderzoeken uitgevoerd volgens de door de Gegevens autoriteit Natuur meest recent uitgegeven protocollen.

Gegevens flora en fauna

SAB streeft ernaar alle waarnemingen aan (bijzondere) soorten die verzameld worden tijdens flora- en faunaonderzoeken door te geven aan de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). De invoer van gegevens in de NDFF leidt tot een beter overzicht van het voorkomen van (beschermde) soorten en daarmee tot een betere bescherming van deze soorten.

Planomschrijving

Vleuten (Gemeente Utrecht) ligt tegen Utrecht aan. De omgeving kenmerkt zich door een sterk bebouwd karakter. Waar groene elementen nog herkenbaar zijn, betreft het meestal voormalige agrarische gronden. Er is geen sprake van overblijfselen van natuurlijke elementen van ecologische waarde.

Figuur 1: links: uitsnede uit topografische kaart (oorspronkelijke schaal 1:25.000). Rechts, luchtfoto (Google Earth). De rode omlijning geeft de ligging van het plangebied weer.

Plangebied

Binnen het plangebied bevindt zich een enkel gebouw. Dit gebouw zal worden gesloopt ten behoeve van nieuwbouw. De overige delen van het plangebied bestaan uit een grasveld, omlijnd met bomen. Aan de noordzijde van het plangebied bevindt zich een kleine speeltuin. In figuur 2 wordt een impressie van het plangebied ten tijde van het verkennende veldbezoek weergegeven.

Figuur 2: Impressie van het plangebied. Boven: grasveld met speeltuin op voorgrond. Onder: huidige bebouwing met veel aanplant van groen (Foto's: SAB, 2010)

Beoogde ontwikkelingen

De bestaande bebouwing zal worden gesloopt en vervangen voor nieuwbouw. Hierdoor zal de aangeplante bebouwing worden verwijderd. Mogelijk worden ook bomen verwijderd ten behoeve van de aanleg van bouwroutes en/of ontsluitingswegen.

Wettelijk kader

Bescherming in het kader van de natuur wet- en regelgeving is op te delen in gebieds- en soortenbescherming. Bij gebiedsbescherming heeft men te maken met de Natuurbeschermingswet 1998 en de Ecologische Hoofdstructuur. Soortenbescherming komt voort uit de Flora- en faunawet.

1.1.1 Gebiedsbescherming

Natuurgebieden of andere gebieden die belangrijk zijn voor flora en fauna kunnen aangewezen worden als Europese Vogelrichtlijn- en/of Habitatrichtlijngebied (Natura 2000). De verplichtingen uit de Vogel- en Habitatrichtlijn zijn in Nederland opgenomen in de Natuurbeschermingswet 1998. Hierin zijn de al bestaande staatsnatuurmonumenten ook opgenomen. Op grond van deze wet is het verboden projecten of andere handelingen te realiseren of te verrichten die, gelet op de instandhoudingsdoelstelling, de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten kunnen verslechteren, of een verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

Een andere vorm van gebiedsbescherming komt voort uit aanwijzing van een gebied als Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Voor dergelijke gebieden geldt dat het natuurbelang prioriteit heeft en dat andere activiteiten niet mogen leiden tot frustratie van de natuurdoelen. Anders dan bij gebieds- en soortbescherming is de status als EHS niet verankerd in de natuurwetgeving, maar dient het belang in de planologische afweging een rol te spelen. Dit valt onder de verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag.

1.1.2 Soortenbescherming

Soortenbescherming is altijd aan de orde. Hiervoor is de Flora- en faunawet bepalend. Deze wet is gericht op het duurzaam in stand houden van soorten in hun natuurlijk leefgebied. Deze wet heeft de beschermingsregels, zoals die ook in de Europese Vo-

gelrichtlijn en Habitatrichtlijn zijn opgenomen, overgenomen en voor de Nederlandse situatie toegepast.

Deze bescherming is als volgt in de Flora- en faunawet opgenomen:

- het is verboden beschermde plantensoorten te plukken, verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te onwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen (artikel 8);
- het is verboden beschermde diersoorten te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen (artikel 9), opzettelijk te veront- rusten (artikel 10) en hun nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te ver- storen (artikel 11).

De procedurele consequenties zijn afhankelijk van de soorten die door de ingreep worden beïnvloed. Kortweg kunnen drie beschermingsregimes worden onderschei- den:

1. beschermingscategorie 1:

Een groot aantal beschermde soorten is in Nederland algemeen voorkomend. Op basis van het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten uit de Flora- en faunawet mogen ruimtelijke ingrepen worden uitgevoerd die tot effect hebben dat de verblijfplaatsen van deze soorten worden aangetast;

2. beschermingscategorie 2:

Voor beschermde soorten die minder algemeen zijn en extra aandacht verdienen, kan een vrijstelling (behalve voor het opzettelijk verontrusten) verkregen worden als de initiatiefnemer een goedgekeurde gedragscode heeft. Indien dit niet het ge- val is dient voor deze categorie een ontheffing aangevraagd te worden.

Als er wordt gehandeld volgens een goedgekeurde gedragscode geldt deze naast de bovengenoemde soorten ook voor vogels. In zo'n gedragscode worden ge- dragslijnen aangegeven die men volgt om het schaden van beschermde soorten zo veel mogelijk te voorkomen. Ontheffing is, als wordt gewerkt volgens een goedgekeurde gedragscode, voor deze soorten alleen nog nodig als werkzaam- heden afwijkend van de gedragscode worden uitgevoerd;

3. beschermingscategorie 3:

Voor ongeveer honderd zeldzame soorten geldt géén vrijstelling als het gaat om ruimtelijke ingrepen. Ontheffingen voor deze groep soorten worden slechts ver- leend wanneer er sprake is van een in de wet genoemd belang. Deze uitgebreide toets geldt ook voor alle vogelsoorten.

Als een ruimtelijke ingreep rechtstreeks kan leiden tot verstoring of vernietiging van bepaalde beschermde soorten of hun leefgebied, kan het project in strijd zijn met de Flora- en faunawet. Voor aantastingen van verblijfplaatsen en belangrijke (onderde- len) van leefgebieden van meer strikt beschermde soorten, is ontheffing ex. Artikel 75 van de Flora- en faunawet nodig van het ministerie van Economische zaken, Land- bouw & Innovatie.

1.1.3 Zorgplicht

Verder geldt altijd artikel 2 van de Flora- en faunawet, een zorgplichtbepaling. Ieder- een dient voldoende zorg in acht te nemen voor de in het wild levende dieren en hun leefomgeving. Dit houdt in dat voorafgaand aan sloop- grond- of bouwwerkzaamhe- den wordt gecontroleerd of dat negatieve gevolgen voor aanwezige soorten kunnen

worden voorkomen door het nemen van alle maatregelen die redelijkerwijs kunnen worden verwacht.

Quick scan flora en fauna

Onderzoeksmethode

Het Natuurloket geeft in het kilometerhok waarbinnen het plangebied en haar invloedsgebied is gelegen (129 - 457), het voorkomen van strikt beschermde vaatplanten en broedvogels weer (Bijlage 1). Binnen het kilometerhok zijn de meeste soortgroepen niet goed onderzocht. Omdat het plangebied maar een klein onderdeel uitmaakt van het betreffende kilometerhok en omdat de beschikbare Natuurloketgegevens in dit geval van lage kwaliteit zijn, is besloten geen aanvullende gegevens op te vragen maar de quick scan vooral te baseren op de biotoopinschatting door een ecooloog van SAB Arnhem B.V.

Bij het opstellen van de quick scan flora en fauna is verder gebruik gemaakt van atlasgegevens uit de Atlas van Nederlandse Zoogdieren (Broekhuizen *et al.*, 1992), Atlas van de Nederlandse vleermuizen (Limpens, *et al.*, 1997) en diverse websites die de meest recente informatie verschaffen omtrent de verspreiding van soorten. Deze bronnen vermelden soortgegevens op uurhokniveau (5 bij 5 kilometer), dit betekent dat het globale gegevens betreft. Bijlage 2 vermeldt de geraadpleegde bronnen.

In augustus 2010 heeft een ecooloog van SAB Arnhem B.V. het plangebied en de directe omgeving verkend. Doel van deze veldverkenning was om een indruk te krijgen van de biotopen ter plaatse en de geschiktheid voor de verschillende soortengroepen te beoordelen. Het veldbezoek heeft nadrukkelijk niet de status van een volledige veldinventarisatie. Het eenmalige veldbezoek geeft slechts een globaal beeld van aanwezige soorten en habitats op basis van een momentopname. Zowel het tijdstip (buiten het groeiseizoen van planten en deels buiten het actieve seizoen van diverse diergroepen) als het eenmalige karakter is hiervoor niet toereikend. Het éénmalige veldbezoek geeft slechts een globaal beeld van aanwezige soorten en habitats op basis van een momentopname.

Gebiedsbescherming

Natuurbeschermingswet 1998

Het plangebied aan de Albert Schweitzerlaan te Vleuten ligt niet in of nabij een gebied dat is aangewezen in het kader van de Natuurbeschermingswet. Het dichtstbijzijnde beschermde natuurgebied ligt op een afstand van meer dan drie kilometer (hemelsbreed gemeten). Gezien de aard van de ontwikkelingen, de afwezigheid van overeenkomstig habitat, de barrièrewerking van het tussenliggende gebied en het ontbreken van directe of indirecte verbindingen zijn geen negatieve effecten op beschermde natuurgebieden niet te verwachten.

Ecologische Hoofdstructuur

Het plangebied aan de Albert Schweitzerlaan te Vleuten ligt niet in een gebied dat is aangewezen in het kader van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Het dichtstbijzijnde natuurgebied dat is aangewezen als onderdeel van de EHS ligt op een afstand van 1,5 kilometer (hemelsbreed gemeten). Gezien de aard van de ontwikkelingen, de

afstand tot de EHS en de barrièrewerking van het tussenliggende gebied zijn geen negatieve effecten te verwachten op kernkwaliteiten van de EHS.

Soortenbescherming

In het kader van de Flora- en faunawet moet worden getoetst of ter plaatse van de ruimtelijke ingrepen sprake is/kan zijn van negatieve effecten op beschermde planten en dieren. De beoogde ontwikkelingen kunnen biotoopverlies of verstoring (indirect biotoopverlies) tot gevolg hebben.

Vaatplanten

Binnen het plangebied zijn geen potentiële natuurlijke groeiplaatsen voor beschermde plantensoorten aanwezig. Het plangebied wordt zorgvuldig onderhouden en regelmatig worden delen gemaaid. Van een stabiel ecosysteem is geen sprake en bijzondere groeiplaatsen zijn niet aanwezig. Strikt beschermde vaatplanten worden binnen het plangebied niet verwacht. Aangeplante of gezaaide exemplaren van beschermde soorten (in bijvoorbeeld tuinen) zijn niet beschermd in de Flora- en faunawet, omdat het geen natuurlijke groeiplaatsen betreft.

Grondgebonden zoogdieren

Het plangebied ligt volgens de beschikbare gegevens (Broekhuizen *et al.*, 1992) binnen het verspreidingsgebied van soorten als Egel (*Erinaceus europaeus*), Bosspitsmuis (*Sorex spec.*), Dwergspitsmuis (*Sorex minutus*), Huisspitsmuis (*Crocidura russula*), Mol (*Talpa europaea*), Vos (*Vulpes vulpes*), Hermelijn (*Mustela erminea*), Wezel (*Mustela nivalis*), Bunzing (*Mustela putorius*), Ree (*Capreolus capreolus*), Rosse woelmuis (*Clethrionomys glareolus*), Woelrat (*Arvicola terrestris*), Aardmuis (*Microtus agrestis*), Veldmuis (*Microtus arvalis*), Dwergmuis (*Microtus minutus*), Bosmuis (*Apodemus sylvaticus*), Haas (*Lepus europaeus*), Konijn (*Oryctolagus cuniculus*) en de meer strikt beschermde soort Eekhoorn (*Sciurus vulgaris*).

Algemeen voorkomende soorten

Binnen het plangebied zijn enkele ruige delen aanwezig. Vaste rust- en verblijfplaatsen van algemeen voorkomende soorten als Egel (*E. europeus*), Huisspitsmuis (*C. russula*) en Mol (*T. europea*) zijn niet uit te sluiten. Voor deze soorten, die onder het eerste lichte beschermingsregime vallen, geldt een algemene vrijstelling voor het verstoren en/of aantasten van vaste rust- en verblijfplaatsen.

Strikt beschermde soorten

Eekhoorn

Gezien de afwezigheid van een verbinding met geschikt bosgebied met voldoende naaldbomen, eiken en/of beuken (voedselbomen) en de aard van het omliggende gebied (bebouwing en verkeerswegen) is het onwaarschijnlijk dat de eekhoorn in het plangebied voorkomt.

Vleermuizen

Volgens de verspreidingsgegevens (Limpens *et al.*, 1997) komen in de omgeving van het plangebied Franjestaart (*Myotis nattereri*), Watervleermuis (*Myotis daubentonii*), Meervleermuis (*Myotis dasycneme*), Gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), Ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*), Rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*), Laatvlieger (*Eptesicus serotinus*) en Gewone grootoorvleermuis (*Plecotus auritus*) voor. Alle vleermuissoorten zijn strikt beschermd in de Flora- en faunawet.

Vleermuizen zijn globaal op te delen in gebouwbewonende soorten zoals gewone dwergvleermuis (*P. pipistrellus*) en Laatvlieger (*E. serotinus*) en boombewonende soorten als Rosse vleermuis (*N. noctula*) en Watervleermuis (*M. daubentonii*). Daarnaast zijn soorten die van beide elementen gebruik maken. Daarbij is ook onderscheid te maken in zomer- en winterverblijfplaatsen van de verschillende soorten. Sommige soorten zoals de gewone dwergvleermuis verblijven het gehele jaar in gebouwen (spouwmuren, achter gevelbetimmeringen enz). Andere soorten als de rosse vleermuis verblijven jaarrond in bomen (in holten en spleten en achter loshangende schors). De watervleermuis overwintert echter weer in bunkers, grotten en kelders en verblijft in de zomerperiode in boomholten.

Gebouwbewonende soorten vleermuizen

De bebouwing in het plangebied zal worden gesloopt. Tijdens het verkennende veldbezoek is gebleken dat de bebouwing geschikt is om vaste rust- of verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuissoorten te herbergen. De bebouwing is voorzien van spouwmuren die op diverse plaatsen toegankelijk zijn via open stootvoegen. Ook is gevelbetimmering aangebracht waar de dieren achter kunnen kruipen (zie onderstaande foto's). Bij de sloop van de bebouwing zijn negatieve effecten op vaste rust- of verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuissoorten niet op voorhand uit te sluiten.

Boombewonende soorten vleermuizen

Boombewonende soorten worden gevonden in holten en spleten in bomen en achter loshangende schors. Dergelijke schuilplaatsen zijn vooral te vinden bij bomen met een stamdoorsnede van 30 centimeter of meer. De bomen aan de randen van het plangebied worden goed onderhouden waardoor gaten en kieren niet gevonden zijn. De bomen zijn wel van voldoende omvang om geschikt te zijn als vaste rust- of verblijfplaats. Als de bomen worden gekapt, dan zijn negatieve effecten op vaste rust- of verblijfplaatsen van boombewonende vleermuissoorten niet op voorhand uit te sluiten.

Vliegroutes

Soorten maken vaak jarenlang gebruik van vaste aanvliegroutes tussen verblijfplaats en foerageergebied, daarom kan het behoud van lijnelementen cruciaal zijn voor de instandhouding van het leefgebied. De bomen aan de randen van het plangebied kunnen zeer geschikt zijn als vliegroute omdat aansluiting met andere laanbeplanting aanwezig is. Bovendien kan het grasveld dienst doen als foerageergebied doordat het omsloten ligt door boomkruinen. Hierdoor kan een geschikte habitat ontstaan voor insecten waardoor vleermuizen hier veel kunnen vangen. Bij het kappen van bomen, het volbouwen van het grasveld of bij het gebruik van sterke verlichting op het grasveld kunnen vliegroutes en foerageergebied worden verstoord. Negatieve effecten zijn in dat geval niet op voorhand uit te sluiten.

Vogels

Alle vogelsoorten zijn beschermd tijdens het broedseizoen. Het betreft dan met name de actieve broedplaatsen en vaste verblijfplaatsen. Voor de meeste vogels loopt het broedseizoen van half maart tot half juli. Voor het broedseizoen wordt geen standdaardperiode gehanteerd in het kader van de Flora- en faunawet. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Het plangebied met struweel en bomen is geschikt als broedgelegenheid voor veel vogels.

Jaarrond beschermde vogelsoorten

In het kader van de Flora- en faunawet zijn vaste rust- en verblijfplaatsen van enkele vogelsoorten jaarrond beschermd. Dit betekent dat nestlocaties van deze soorten het gehele seizoen beschermd zijn. Hierin worden vier categorieën onderscheiden:

- 1 Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: Steenuil).
- 2 Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop (voorbeeld: Roek, Gierzwaluw en Huismus).
- 3 Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing (voorbeeld: Ooievaar, Kerkuil en Slechtvalk).
- 4 Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: Boomvalk, Buizerd en Ransuil).

Tijdens het verkennende veldbezoek zijn geen vogelsoorten aangetroffen. Dit heeft te maken met extreme hitte ten tijde van het verkennende veldbezoek. De beplanting rondom het gebouw kan zeer geschikt zijn als vaste rust- of verblijfplaats voor algemene, kleine zangvogels. Er zijn geen sporen of nesten aangetroffen van jaarrond beschermde soorten. Negatieve effecten op jaarrond beschermde soorten worden niet verwacht.

Amfibieën

Stichting RAVON (Reptielen Amfibieën Vissen Onderzoek Nederland) verzamelt verspreidingsgegevens van reptielen, amfibieën en vissen en publiceert deze jaarlijks op het internet (www.ravon.nl). Volgens RAVON komen in de omgeving van het plangebied amfibieën voor zoals Bastaardkikker (*Rana klepton esculenta*), Bruine kikker (*Rana temporaria*), Gewone pad (*Bufo bufo*), Kleine watersalamander (*Lissotriton vulgaris*), Meerkikker (*Rana ridibunda*) en de meer strikt beschermde soorten Kamsala-

mander (*Triturus cristatus*), Rugstreeppad (*Bufo calamita*), Heikikker (*Rana arvalis*) en Poelkikker (*Rana lessonae*) voor.

Aangezien binnen het plangebied geen watervoerende elementen aanwezig zijn, is het voorkomen van vaste rust- en verblijfplaatsen van meer strikt beschermde amfibieënsoorten uit te sluiten. Strikt beschermde soorten stellen hoge eisen aan hun leefomgeving en blijven het gehele jaar door dicht bij hun voortplantingswater (met uitzondering van de rugstreeppad, *Bufo calamita*).

Algemene soorten

Algemene soorten, zoals Bruine kikker (*R. temporaria*) en Gewone pad (*B. bufo*), die na de metamorfose op het land naar voedsel gaan zoeken, zijn gezien de binnen het plangebied gelegen biotopen niet uit te sluiten. Deze soorten kunnen grote afstanden afleggen. Omdat de dieren op het land overwinteren, is het ook mogelijk dat er dieren in de winterperiode binnen het plangebied aanwezig zijn. Voor deze soorten, die onder het eerste lichte beschermingsregime vallen, geldt een algemene vrijstelling voor het verstoren en/of aantasten van vaste rust- en verblijfplaatsen.

Reptielen

Reptielen zijn over het algemeen gebonden aan structuurrijke vegetatie, vaak gelegen in weinig verstoorte biotopen. Soorten als ringslang (*Natrix natrix*) en levendbarende hagedis (*Zootoca vivipara*) kunnen voorkomen in gebieden met een relatief hoge verstoringsgraad. Volgens RAVON zijn Hazelworm (*Anguis fragilis*) en Ringslang (*N. natrix*) wel eens in de omgeving waargenomen. Op basis van de afwezigheid van een geschikte habitat en de hoge verstoringsgraad is het voorkomen van reptielen onwaarschijnlijk. Negatieve effecten op vaste rust- of verblijfplaatsen van reptielen kunnen op voorhand worden uitgesloten.

Vissen

Het plangebied ligt volgens de gegevens van stichting RAVON binnen het verspreidingsgebied van vissoorten als Alver (*Alburnus alburnus*), Baars (*Perca fluviatilis*), Blankvoorn (*Rutilus rutilus*), Brasem (*Abramis brama*), Driedoornige stekelbaars (*Gasterosteus aculeatus*), Giebel (*Carassius gibelio*), Karper (*Cyprinus carpio*), Kroeskarper (*Carassius carassius*), Pos (*Gymnocephalus cernuus*), Ruisvoorn of rietvoorn (*Scardinius erythrophthalmus*), Snoek (*Esox lucius*), Snoekbaars (*Sander lucioperca*), Tiendoornige stekelbaars (*Pungitius pungitius*), Vetje (*Leucaspis delineatus*), Zeelt (*Tinca tinca*) en de meer strikt beschermde soorten Bempje (*Barbatula barbatula*), Bittervoorn (*Rhodeus amarus*) en Kleine modderkruiper (*Cobitis taenia*). Omdat binnen het plangebied geen permanent watervoerende elementen aanwezig zijn, is de aanwezigheid van vissen hier uitgesloten.

Insecten (vlinders, libellen, sprinkhanen) en overige soortengroepen

Slechts een beperkt aantal van de zeer soortenrijke groep van de insecten is beschermd. De habitateisen van beschermde soorten binnen deze groep zijn vaak zeer locatiespecifiek en gebonden aan zeer bijzondere biotopen. Het plangebied ligt niet in een dergelijke biotoop. Overige strikt beschermde soorten als mollusken en weekdieren zijn ook niet te verwachten gezien de habitats.

Conclusie

In het plangebied aan Albert Schweitzerlaan te Vleuten (gemeente Utrecht, provincie Utrecht) zal de bestaande bebouwing worden gesloopt ten behoeve van nieuwbouw. Voordat deze ingreep wordt uitgevoerd, dienen de gevolgen voor beschermde natuurwaarden en de consequenties in het kader van de geldende natuurwet- en regelgeving in beeld te zijn gebracht.

1.1.4 **Gebiedsbescherming**

In het kader van de Natuurbeschermingswet (NB-wet) en de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) dient er getoetst te worden of de beoogde ontwikkelingen een negatieve invloed hebben op de beschermde gebieden. Het plangebied te Vleuten ligt niet in of nabij de EHS of een gebied dat is aangewezen in het kader van de NB-wet. Het dichtstbijzijnde beschermde natuurgebied ligt op een afstand van meer dan drie kilometer (hemelsbreed gemeten). Het dichtstbijzijnde natuurgebied dat is aangewezen als onderdeel van de EHS ligt op een afstand van 1,5 kilometer (hemelsbreed gemeten). Gezien de afstand, de binnenstedelijke ligging, het ontbreken van verbindingen tussen het plangebied en de genoemde natuurgebieden zijn negatieve effecten op beschermde gebieden niet te verwachten. Gebiedsbescherming is op deze locatie niet aan de orde.

1.1.5 **Soortenbescherming**

In het kader van de Flora- en faunawet dient te worden nagegaan of vaste rust- en verblijfplaatsen door de ingreep worden aangetast (verwijderd, ongeschikt gemaakt) of dieren opzettelijk worden verontrust. De beoogde ontwikkelingen kunnen biotoopverlies of verstoring (indirect biotoopverlies) tot gevolg hebben. Invloeden die leiden tot een verminderde geschiktheid van het plangebied als bijvoorbeeld foerageergebied zijn niet ontheffingsplichtig, tenzij het een zodanig belang betreft dat bij het wegvallen van deze functie ook de vaste rust- en verblijfplaatsen van soorten niet langer kunnen functioneren. Door de werkzaamheden kunnen alle aanwezige soorten negatieve effecten ondervinden van de ingreep. Voor de meeste soorten is dit tijdelijk van aard.

Algemene soorten

De meeste van deze soorten zijn beschermd maar vallen onder het lichte beschermingsregime van de Flora- en faunawet (tabel 1). Hiervoor geldt dat aantasting van vaste rust- en verblijfplaatsen op basis van een vrijstelling mogelijk is, zonder dat er sprake is van procedurele consequenties.

Strikt beschermde soorten

Een aantal van de mogelijk voorkomende soorten staat vermeld op tabel 2 en 3 van de Flora- en faunawet en is daarmee strikter beschermd. Voor deze soorten geldt dat bij een aantasting van vaste rust- en verblijfplaatsen een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet moet worden aangevraagd. De strikt beschermde soortgroep vleermuizen is, gezien de verspreidingsgegevens, aanwezige habitats en soortspecifieke eisen niet op voorhand uit te sluiten binnen het plangebied.

Verder kunnen bij de start van werkzaamheden in het broedseizoen, broedende vogels worden verstoord, of hun nesten worden aangetast. Er is geen vrijstelling te ver-

krijgen in het kader van de Flora- en faunawet voor activiteiten die vogels in hun broedseizoen zou kunnen verstoren. Werkzaamheden dienen plaats te vinden buiten het broedseizoen of tijdens het broedseizoen, als broedende vogels binnen en in de directe omgeving van het plangebied uitgesloten kunnen worden.

1.1.6 Nader onderzoek

Uit de quick scan is naar voren gekomen dat een aantal strikt beschermde soorten mogelijk voor kunnen komen in het plangebied:

- Boombewonende en gebouwbewonende vleermuizen: onderzoeksperiode: 15 april - 15 juli (kraamkolonies) en 15 augustus - 15 september (paarverblijven);

Het gebruik van het plangebied door deze soorten kan door middel van nader onderzoek in beeld worden gebracht zodat het werkelijke effect van de ingreep op (het leefgebied van) daadwerkelijk aanwezige soorten kan worden bepaald. Pas dan kan worden bepaald welke maatregelen noodzakelijk zijn om te voorkomen dat de Flora- en faunawet wordt overtreden. Mocht het niet mogelijk zijn om dit te voorkomen, dan is een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet noodzakelijk. Een dergelijke ontheffing is alleen onder beperkte omstandigheden verkrijgbaar.

1.1.7 Aanbevelingen

Naast de consequenties die voortkomen uit de Flora- en faunawet is ook een aantal vrijblijvende aanbevelingen te doen ten aanzien van de inrichting van het plangebied, zoals:

- voor vleermuizen zouden open stootvoegen aangebracht kunnen worden in muren, of vleermuiskasten kunnen worden geplaatst in de spouw of tegen de muur op >2,5 meter hoogte in nieuw te bouwen woningen;
- als er een zolder of vlissing wordt aangelegd, zou deze niet helemaal geïsoleerd kunnen worden. Hierdoor wordt de zolder mogelijk een geschikt verblijf voor vleermuizen;
- het planten van bomen en struiken voor vogels en vleermuizen verdient aanbeveling. Het beste zijn, ecologisch gezien, inheems bes- en bloemdragende struiken en planten;
- er kunnen nestpannen of neststenen worden aangebracht ten behoeve van gierzwaluwen. Deze beschermde soort verliest steeds meer nestmogelijkheden. De huidige bebouwing is voor deze soort niet geschikt.

Nader veldonderzoek flora en fauna

Uit de quick scan flora en fauna blijkt dat strikt beschermde soorten als vleermuizen niet zijn uit te sluiten binnen het plangebied. Een nader veldonderzoek is noodzakelijk om te specificeren of strikt beschermde soorten een vaste rust- en verblijfplaats in het plangebied hebben.

Methode

Het gerichte onderzoek naar vleermuizen is uitgevoerd door Ekoza en heeft plaatsgevonden in de herfst van 2010 en in de voorzomer van 2011 (bijlage 3). Dit onderzoek vond zowel in avond- als ochtenduren plaats. In onderstaand tabel zijn de veldbezoeken weergegeven. Voor de inventarisaties is gebruik gemaakt van een batdetector met time-expansion (Petterson D240x).

Datum veldbezoek	Ochtend / Avond	Soort verblijfplaats
19 augustus 2010	Ochtend	Paarverblijf
1 september 2010	Avond	Paarverblijf
3 mei 2011	Avond	Mannen-/ kraamverblijf
27 mei 2011	Avond	Mannen-/ kraamverblijf
9 juni 2011	Ochtend	Mannen-/ kraamverblijf

Het onderzoek is uitgevoerd conform geldende vleermuisonderzoeksprotocollen (2010 en 2011) die opgesteld zijn door het Netwerk Groene Bureaus in samenwerking met de Zoogdiervereniging en Dienst Landelijk Gebied (DLG). Dit protocol wordt door het ministerie van EL&I gehanteerd bij een eventuele ontheffingsaanvraag.

Resultaat

1.1.8 *Paarverblijven 2010*

Tijdens het gericht onderzoek naar vleermuizen zijn enkele foeragerende gewone dwergvleermuizen waargenomen boven het grasveld en langs de bomenrij aan de Hindersteinlaan, en twee foeragerende ruige dwergvleermuizen langs de zuidrand van het plangebied. Ook zijn overvliegende rosse vleermuizen waargenomen. Er zijn in de paarperiode geen verblijfplaatsen in het plangebied aangetroffen.

1.1.9 *Mannen- en kraamverblijven 2011*

Op de eerste avondronde zijn geen vleermuizen waargenomen. Op de andere avond zijn enkele foeragerende en overvliegende gewone dwergvleermuizen aangetroffen. Uitvliegende exemplaren zijn op beide avonden niet aangetroffen. Tijdens de ochtendcontrole zijn weer gewone dwergvleermuizen waargenomen, maar invliegende en zwermende exemplaren zijn niet vastgesteld.

Conclusie

Op basis van deze vijf veldbezoeken kan worden geconcludeerd dat het plangebied geen paar-, mannen-, of kraamverblijfplaats voor vleermuizen bevat. Met de sloop en herinrichting van het plangebied is op basis van het gerichte onderzoek geen sprake van aantasting van vaste rust- en verblijfplaatsen.

Mitigerende maatregelen / ontheffing

Op basis van de quick scan flora en fauna en het gerichte veldonderzoek is met de sloop van bebouwing, kap van bomen en herinrichting van het plangebied geen sprake van overtreding van de Flora- en faunawet. Vervolgwerkzaamheden in het kader van de Flora- en faunawet (mitigerende maatregelen of een ontheffingsaanvraag) is met dit plan niet van toepassing.

Wel dient men met de sloop van gebouwen en kap van bomen rekening te houden met het broedseizoen van vogels. Bij de start van werkzaamheden in het broedseizoen, kunnen broedende vogels worden verstoord, of hun nesten worden aangetast. Er is geen vrijstelling te verkrijgen in het kader van de Flora- en faunawet voor activiteiten die vogels in hun broedseizoen zou kunnen verstoren. Werkzaamheden dienen plaats te vinden buiten het broedseizoen of tijdens het broedseizoen, als broedende vogels binnen en in de directe omgeving van het plangebied uitgesloten kunnen worden.

Voortoets / Oriënterende Habitattoets

Het plangebied ligt niet in of nabij een gebied dat is aangewezen in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998. Negatieve effecten Natura 2000-gebieden zijn met de plannen niet te verwachten. Vervolgwerkzaamheden zijn niet noodzakelijk.

Bijlage 1: Gegevens Natuurloket

Rapportage voor kilometerhok X:129 / Y:457

Soortgroep	FF1*	FF23*	FF vogels	HrI*	RL*	Volledigheid*	Detail*	Actualiteit*
Vaatplanten		1				slecht	-	1975-1990
Mossen						slecht		1997-2007
Korstmossen						redelijk	51-100%	1992-2007
Paddestoelen						slecht		1992-2007
Zoogdieren	1					slecht	51-100%	1997-2007
Broedvogels			2			slecht	0%	1996-2007
Watervogels						niet		96/97-06/07
Reptielen						niet		1992-2007
Amfibieën	4					goed		1992-2007
Vissen						niet		1992-2007
Dagvlinders						slecht		1998-2008
Nachtvlinders						redelijk		1980-2008
Libellen						matig		1993-2007
Sprinkhanen						niet		1993-2007
Overige ongewervelden						slecht		1993-2007

Bijlage 2: Geraadpleegde bronnen

Literatuur

Broekhuizen, S., Hoekstra, B., van Laar, V., Smeenk, C. en Thissen, J.B.M. 1992. Atlas van de Nederlandse zoogdieren, uitgeverij KNNV, Utrecht

Diepenbeek, A. 1999. Veldgids Diersporen, Uitgeverij KNNV, Utrecht.

Limpens, H., Mostert, K. en Bongers, W. 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen, uitgeverij KNNV, Utrecht.

SOVON Vogelonderzoek 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000. - Nederlandse Fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden. Utrecht

Provincie Utrecht, 2002. Natuurgebiedsplan Zuidwest Utrecht.

Websites:

www.minlnv.nl, website van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Veel informatie over wetgeving, Natura2000, EHS etc.

www.natuurloket.nl, gevalideerde gegevens van alle PGO's per kilometerhok. Tegen betaling ontvangt u de meest gedetailleerde gegevens.

www.ravon.nl, website met informatie over de verspreiding van reptielen, amfibieën en vissen in Nederland

www.sovon.nl, website met uitgebreide informatie over ecologie en verspreiding van soorten

www.telmee.nl, website met gevalideerde gegevens van alle soorten

www.vzz.nl, website met informatie over ecologie van zoogdieren

www.waarneming.nl, website met deels ongevalideerde gegevens van alle soorten

www.provincie-utrecht.nl, provinciale site met gedetailleerde gegevens ligging van Provinciale EHS, natuurgebiedsplannen etc.

Bijlage 3: Nader onderzoek Ekoza

Nader onderzoek

Vleermuizen

Albert Schweizerlaan, Vleuten

Ekoza

Ecologisch onderzoek en advies

19 juli 2011

Colofon

Titel : Nader onderzoek vleermuizen
Subtitel : Albert Schweitzerlaan, Vleuten

Projectnummer : 10.114
Datum : 19 juli 2011

Veldonderzoek : E.W.A. Janssen, R. Hanisch
Auteur(s) : E.W.A. Janssen

Goedgekeurd door : T. Kooij

Opdrachtgever : SAB Arnhem
Contactpersoon : H. Broier

Ekoza

Ecologisch onderzoek en advies

Tivolilaan 205
Postbus 2
6800 AA Arnhem

T: 026-8454583
info@ekoza.nl
www.ekoza.nl

Ekoza is lid van het Netwerk Groene Bureaus: www.netwerkgroenebureaus.nl

Inhoud

1. Inleiding.....	4
1.1 Algemeen	4
1.2 Rapportage	4
1.3 Vleermuizen	4
2. Wettelijk kader	6
3. Gebiedsbeschrijving en onderzoeksmethode	7
3.1 Gebiedsbeschrijving	7
3.2 Onderzoeksmethode	9
4. Resultaten Veldonderzoek	10
4.1 Vleermuizen	10
5. Conclusies	11
5.1 Conclusie	11
5.2 Ontheffingen in het kader van de Flora- en Faunawet	11
Literatuur.....	12
Bijlage 1 Natuurwetgeving	13

1. Inleiding

1.1 Algemeen

Betreffend gebouw langs de Albert Schweitzerlaan (adres: Hindersteinlaan 16) te Vleuten, gemeente Utrecht, zal in zijn geheel gesloopt gaan worden. Vervolgens zal er een nieuw gebouw gerealiseerd worden met daarin 30 huurappartementen en een halfverdiepte parkeerkelder. Bestaande beplanting zal verwijderd worden en ook zullen er enkele bomen worden gekapt.

Veel dieren en planten zijn middels de Flora- en faunawet beschermd. Om inzichtelijk te krijgen of voor het uitvoeren van de werkzaamheden een ontheffing in het kader van de Flora- en de faunawet nodig is, is het noodzakelijk om te weten of er beschermde dieren en/of planten op het terrein voorkomen. Hiervoor is in 2010 door SAB een verkennend onderzoek uitgevoerd. Hieruit is gebleken dat er verblijfplaatsen van vleermuizen in het gebied kunnen voorkomen.

SAB Arnhem heeft Ekoza verzocht onderzoek uit te voeren naar verblijfplaatsen van vleermuizen.

1.2 Rapportage

Deze rapportage is de weergave van het nader onderzoek dat door Ekoza is uitgevoerd. Uitgangspunt hierbij vormt de Flora- en faunawet die aangeeft welke soorten op welke manier beschermd zijn en de resultaten uit de eerder uitgevoerde quickscan.

Aan de hand van de rapportage zijn er voor het nader onderzoek een tweetal onderzoeksvragen te formuleren.

1. Zijn er vaste verblijfplaatsen van vleermuizen in het gebouw of de omringende bomen aanwezig?
2. Wat is de status van het eventuele gebruik (mannenverblijf of kraamkolonie)?

1.3 Vleermuizen

Vleermuizen leven in een netwerk van verschillende verblijfplaatsen door het jaar heen. Zo hebben vleermuizen winterverblijfplaatsen, kraamverblijfplaatsen, en paarverblijfplaatsen.

Vleermuizen overwinteren in gebouwen, bunkers, ijskelders, groeven en boomholtes. In de winter moet de verblijfplaats koel en

Figuur 1. Mogelijke verblijfplaatsen en uitvliegopeningen

vorstvrij zijn. Watervleermuizen, meervleermuizen, franjestaarten en baardvleermuizen gebruiken voor de winterslaap vooral mergelgroeven, forten, bunkers en ijskelders. Gewone dwergvleermuizen en laatvliegers zijn meestal te vinden in droge plekken in gebouwen. Rosse vleermuizen gebruiken holle bomen als winterslaapplaats.

De vrouwtjes wonen in de zomer in kraamverblijfplaatsen. Hier brengen ze hun jongen groot. Meestal leven ze hierbij in groepen (kolonies). Watervleermuizen, ruige dwergvleermuizen en rosse vleermuizen zijn voornamelijk boombewonende vleermuizen. De kolonies van deze soorten zijn vaak te vinden in verlaten spechtenholten, of hollen die door rotting bij een afgebroken tak ontstaan zijn. Veel soorten vleermuizen staan bekend als gebouwbewoners. Laatvliegers, meervleermuizen en gewone dwergvleermuizen zijn bijvoorbeeld gebouwbewoners. Ze kiezen als onderkomen vaak spouwmuren van woonhuizen. Andere soorten, bijvoorbeeld gewone grootoorvleermuizen, hebben een voorkeur voor grote open ruimten zoals kerkzolders.

Zowel de mannetjes als de vrouwtjes vertrekken aan het einde van de zomer naar speciale paarkwartieren, waar ze slechts kort verblijven. Op deze plaatsen, die zowel in bomen als gebouwen te vinden zijn, roepen de mannetjes luid om vrouwtjes aan te trekken.

Uiteindelijk keren de vleermuizen ieder jaar terug naar hun vaste serie verblijfplaatsen, die dus vele tientallen jaren achter elkaar in gebruik zijn.

2. Wettelijk kader

In Nederland zijn meerdere wetten die de flora en fauna in ons land beschermen. Dit zijn de Flora en faunawet en de natuurbeschermingswet. In dit onderzoek is alleen de Flora- en faunawet van toepassing. Hieronder volgt een korte samenvatting van deze wet. Een uitgebreidere beschrijving is te vinden in bijlage 1.

Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet beschermt alle in Nederland levende soorten. Voor alle soorten geldt er een ‘zorgplicht’: een ieder dient voldoende zorg in acht te nemen voor in het wild levende planten en dieren.

In de verschillende verbodsbepalingen is opgenomen dat er geen handelingen worden uitgevoerd die schadelijk (kunnen) zijn voor de soort. Middels een Algemene Maatregel van Bestuur is de regelgeving rond de Flora- en faunawet nader ingevuld.

De AMvB onderscheid 3 categorieën van soorten:

- Soorten van Tabel 1, hiervoor geldt een algemene vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen en beheersmaatregelen.
- Soorten van Tabel 2; hiervoor geldt een vrijstelling voor bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen, indien gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Voor andere activiteiten is een ontheffing nodig. Een ontheffingaanvraag voor deze soorten wordt getoetst aan het criterium ‘doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort’.
- Soorten van Tabel 3; dit zijn strikt beschermde soorten waarvoor bij ruimtelijke ontwikkelingen alleen een ontheffing wordt verleent indien er geen andere bevredigende oplossing voorhanden is, er sprake is van een in de wet genoemde reden van openbaar belang en er geen afbreuk worden gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort. Voor bestendig gebruik en beheer geldt ook voor deze soorten een vrijstelling, mits men werkt op basis van een door de minister goedgekeurde gedragscode.

Alle vleermuizen zijn strikt beschermd volgens tabel 3 van de Flora- en Faunawet.

3. Gebiedsbeschrijving en onderzoeksmethode

3.1 Gebiedsbeschrijving

Vleuten-De Meern is sinds 2001 een wijk binnen de gemeente Utrecht. Tot 2001 was Vleuten een zelfstandig dorp behorende bij de voormalige gemeente Vleuten-De Meern. De wijk is gelegen in het westelijke deel van de stad Utrecht tussen de A12 en de Haarrijnse Plas. Het plangebied ligt aan de kruising van de Albert Schweitzerlaan en de Dokter Oolderslaan. Het bestaat uit één gebouw. Dit is gelegen op een grasveld met een speeltuintje en het geheel is omgeven door een rij bomen. Voor de ligging, een plattegrond en enkele foto's van het plangebied en de directe omgeving, zie figuur 2 en 3.

Figuur 2. Ligging van het plangebied (rode cirkel).

Figuur 3. Het plangebied.

3.2 Onderzoeksmethode

De gehanteerde methodiek bestond uit onderzoek met een batdetector zowel in de avonduren als in de ochtenduren.

Het onderzoek volgde het vleermuisprotocol 2011. De brancheorganisatie Netwerk Groene Bureaus (NGB) en de Zoogdiervereniging ontwikkelden in 2009 in overleg met de Dienst Landelijk Gebied (DLG) en de Gegevensautoriteit Natuur (GaN) het eerste protocol. Sindsdien wordt het protocol jaarlijks geactualiseerd. De organisaties werken hiervoor samen in het Vleermuisvakberaad. De Gegevensautoriteit Natuur stelt het protocol formeel vast.

In de (na)zomer van 2010, de paarperiode van vleermuizen, zijn er 2 inventarisatieronden gedaan. De eerste op 19 augustus ('s ochtends) en de tweede op 1 september ('s avonds). Geluisterd is naar roepjes die duiden op een paarverblijf in het gebouw of in een van de bomen.

In de lente van 2011 is getracht vast te stellen of er sprake was van een kraamkolonie. Uitvliegbewegingen werden met de batdetector geprobeerd vast te stellen. Twee avondronden vonden plaats: op 3 en 27 mei. Daarnaast één ochtendronde, op 9 juni. Omdat de dieren bij het uitvliegen meestal snel en rechtlijnig van de locatie vertrekken was de kans op missen aanwezig. Daarom is ook in de ochtenduren een inspectie uitgevoerd om terugkerende dieren op te kunnen sporen. In de ochtenduren hebben vleermuizen de neiging om gedurende een half uur te gaan zwermen rondom de invliegopening. Hierdoor zijn kolonieplaatsen tijdens de ochtend beter te vinden.

Voor de inventarisaties is gebruik gemaakt van een batdetector met time-expansion (Pettersson D240x). Hiermee kunnen vertraagde opnames worden gemaakt zodat deze geanalyseerd kunnen worden in het programma Batsound. Met name voor de soorten van het geslacht *Myotis* is dit noodzakelijk om tot een zekere determinatie te komen. In dit onderzoek is dit uiteindelijk niet nodig gebleken.

4. Resultaten Veldonderzoek

4.1 Vleermuizen

De eerste controle heeft 's ochtends plaatsgevonden op 19 augustus 2010. Tijdens dit bezoek werden enkele foeragerende gewone dwergvleermuis waargenomen boven het grasveld en langs de bomenrij aan de Hindersteinlaan.. Een rosse vleermuis vloog over aan de noordwestkant van het terrein. Er werden geen sociale roepen gehoord.

De tweede controle vond 's avonds plaats op 1 september 2010. Een aantal keren die avond werd boven de Dokter Oolderslaan een rosse vleermuis gehoord en één keer boven de Hindersteinlaan. Daarnaast twee roepende gewone dwergvleermuis: één nabij het speeltuintje en de andere bij de kruising Dokter Oolderslaan / Prof. Bronkhorstlaan. Tenslotte werd een foeragerende ruige dwergvleermuis twee maal waargenomen langs de zuidrand van het plangebied. Er zijn in de paar- / baltsperiode dus geen verblijfplaatsen in het plangebied aangetroffen.

De eerste controle in 2011 heeft plaatsgevonden op 3 mei, 's avonds. Er werden geen vleermuizen waargenomen. Ook werden er geen keutels of andere sporen aangetroffen.

De tweede avondcontrole was op 27 mei. Een gewone dwergvleermuis vloog rechtlijnig over de kruising Hindersteinlaan / Prof. Bronkhorstlaan richting het plangebouw. Even later werd aan de overkant van deze kruising een tweede (andere?) foeragerende gewone dwergvleermuis waargenomen. Er werden geen uitvliegende vleermuizen waargenomen.

Een ochtendcontrole op 9 juni leverde in totaal 5 gewone dwergvleermuizen op. Allemaal aan de westzijde van het plangebied. Drie van de vijf waarnemingen in de noordwesthoek, voorbijvliegend of kort foeragerend nabij het gebouw. Een vierde vloog langs de oostzijde van het gebouwtje voorbij en de laatste langs de Hindersteinlaan. Er werden geen invliegende vleermuizen vastgesteld.

Op basis van deze vijf controlerondes kan worden geconcludeerd dat het plangebied geen paar- / balts- / kraam- of mannenverblijfplaats voor vleermuizen bevat.

5. Conclusies

5.1 Conclusie

In het gebouw aan de Hindersteinselaan 16 en de bomen rondom het aangrenzende grasveld in Vleuten zijn geen verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen. Uitvoerig onderzoek in de kraam- en paarperiode heeft uitgewezen dat er geen verblijfplaatsen aanwezig zijn.

De struiken en bomen direct rond het gebouw en het grasveld worden wel gebruikt door dwergvleermuizen om te foerageren. Echter niet intensief. Het plangebied vormt geen essentieel foerageergebied voor vleermuizen.

De omliggende straten worden door enkele vleermuissoorten gebruikt om van hun verblijfplaats naar hun foerageerplek te geraken. Er was hier echter geen sprake van een belangrijke vliegroute welke door grote aantallen dieren werd gebruikt.

5.2 Ontheffingen in het kader van de Flora- en faunawet

Door de afwezigheid van verblijfplaatsen, vliegroutes en essentiële foerageergebieden van vleermuizen binnen of rond het plangebied, zal er voor deze soortgroep geen overtreding van de Flora- en faunawet plaatsvinden bij de voorgestelde sloop en nieuwbouw. Er is dan ook geen sprake van een benodigde ontheffingsaanvraag.

Literatuur

- Atlas van de Nederlandse vleermuizen; H. Limpens, K. Mostert en W. Bongers, KNNV 1997
- Atlas van de Nederlandse zoogdieren. Broekhuizen, S. e.a. KNNV Uitgeverij, Utrecht 1992
- Veldgids diersporen. Annemarie van Diepenbeek KNNV Uitgeverij, Utrecht 1999
- Zoogdieren van West-Europa. Rogier Lange et al. KNNV Uitgeverij in samenwerking met de VZZ, Utrecht 1994.
- www.minlnv.nl
- www.natuurloket.nl

Bijlage 1 Natuurwetgeving

Flora- en Faunawet

Sinds 1 april 2002 is de Flora- en faunawet van kracht. Deze wet vormt het wettelijke kader voor bepalingen die voorheen in verschillende wetten waren opgenomen, zoals de Vogelwet, de Jachtwet, de Wet bedreigde uitheemse diersoorten en een deel van de Natuurbeschermingswet (soortbescherming). Tevens is de Flora- en faunawet het nationale wettelijke kader waarin de bepalingen van EU-richtlijnen op het gebied van natuurbescherming (soorten) is omgezet naar nationaal recht. Doel van de Flora- en faunawet is het in stand houden van de planten- en diersoorten die in het wild voorkomen. Hiertoe is een groot aantal plant- en diersoorten beschermd. In principe mogen er geen handelingen worden uitgevoerd die schadelijk zijn voor de soort. Van de verbodsbepalingen is onder bepaalde voorwaarden een ontheffing mogelijk. Voor alle soorten geldt er een ‘zorgplicht’: een ieder dient voldoende zorg in acht te nemen voor in het wild levende planten en dieren.

Verbodsbepalingen volgens de Flora- en faunawet

- Artikel 8:* Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
- Artikel 9:* Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
- Artikel 10:* Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.
- Artikel 11:* Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Daarnaast is *artikel 13* eventueel nog van belang in verband met verplaatsen van soorten. Het vervoeren en onder zich hebben van beschermde inheemse soorten is verboden.

Zorgplicht volgens de Flora- en faunawet:

- Artikel 2:*
1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving.
 2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten voor zover zulks in redelijkheid kan worden gevergd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

Algemene Maatregel van Bestuur

Om de werking van de Flora- en faunawet minder star te maken is middels een Algemene Maatregel van Bestuur de regelgeving rond de Flora- en faunawet aangepast. Het belangrijkste gevolg is dat de procedures bij ruimtelijke ingrepen en bij bestendig gebruik en beheer aanzienlijk eenvoudiger worden, aangezien voor de meest algemene soorten er een vrijstelling van de verbodsbepalingen komt (voor onder meer ruimtelijke ingrepen en bestendig gebruik en beheer). Bij het toepassen van de Flora- en faunawet wordt voortaan een onderscheid gemaakt in drie categorieën van beschermde soorten:

1. De algemene beschermde soorten waarvoor ten aanzien van activiteiten in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en bestendig gebruik en beheer een vrijstelling zonder nadere voorwaarden geldt.
2. De bedreigde beschermde soorten: voor een aantal soorten planten en dieren geldt een strikter beschermingsregime. Omdat ze in Nederland als bedreigd worden beschouwd. Vrijstelling geldt als op basis van een goedgekeurde gedragscode wordt gewerkt. Ontheffing kan worden verleend als geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort.
3. De strikt beschermde soorten: alle vogelsoorten alsmede plant- en diersoorten die vermeld staan in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn of bij Algemene Maatregel van Bestuur zijn aangewezen als bedreigde soorten (genoemd in Bijlage 1 van het betreffende besluit). Voor verstoring (met wezenlijke invloed) van deze soorten kan geen vrijstelling of ontheffing worden verkregen. Voor bestendig gebruik en beheer geldt ook voor deze soorten een vrijstelling ten aanzien van de verbodsbepalingen in artikelen 8, 9, 11 en 12, mits men werkt op basis van een door de minister goed gekeurde gedragscode. Voor het overtreden van verbodsbepalingen bij ruimtelijke ingrepen is voor aangewezen bedreigde soorten altijd een ontheffing op grond van artikel 75 van de Flora- en faunawet noodzakelijk. Ontheffing kan alleen worden verleend als er geen andere bevredigende oplossing voorhanden is, er sprake is van een in de wet genoemde reden van openbaar belang en er geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort. Voor soorten uit Bijlage IV van de Habitatrichtlijn kan alleen nog ontheffing verkregen worden voor een belang dat is opgenomen in de Habitatrichtlijn. Hierdoor kan geen ontheffing meer aangevraagd worden op basis van 'werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling'. Voor vogels kan alleen nog ontheffing verkregen worden op grond van een belang dat staat in de Vogelrichtlijn. Dit houdt in dat naast belang j, ook geen ontheffing meer aangevraagd kan worden op basis van belang e 'dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten' meer aanvragen.